ZİYA AKSU ve Şkl.
FENNÎ GÖZLÜKÇÜ
Sıhhat ve İçtimaî Muaveret Vekâleti ruhsatnamesini haiz
Zelos Perfekt gözlük çerçeveleriyle Zelos Punktal camları parlak, sevkin ve rahat eğirmenleri temin eder.
ADRES: Sultanhamam, Yeniçami caddesi No. 22 İSTANBUL

Cumhuriyet
20 nci yıl sayı: 6993
İSTANBUL — ÇAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24256 İdare ve Matbaa kısmı: 24259.24260
Cuma 4 Şubat 1944

Eğer çok vaktin yoksa
TAHSİN ABDİ GÖKSİNGÖL'ün
12 Kadının Esrarı
adlı romanına başlamış!
Fiatı 2 liradır.
Türkiyenin her yerinde ve her kitabevinde bulunur.
TÜNELDE KALİS KİTABEVİ — Beyoğlu

Bolu, bir enkaz yığını halinde!

Valinin beyanatı: «197 köyümüzün pek azından haber alabildik, bunlarda 804 ölü var»

2000 binadan 1621 tanesi yıkıldı

Şehir, çadırsız, yiyeceksiz ve karanlıkta kaldı, acele yardım bekliyor!

Vilâyet dahilindeki hayvan zayiatının yüzde altmışı aştığı sanılıyor, sarsıntılar hâlâ devam ediyor

Düzcede felâketzedeler sağlam kalan bir kaç çatı altında bu şekilde hep bir arada yatıp kalkıyorlar

Zelzelelerden almakta geç kaldığımız ders

Dün yıl içinde düzülmüş defaları bi yardımını bir tahlil etirinin seri bir cilvesini daha dramiş bulunuyor: Orta Anadolunun Kuzeyinde yalnız bölgelerinde üç gün önce patlak veren yer sarsıntısı felâketi bütün memleketle çok önümüzü aksiniye yıl için. Gelen haberler henüz eksik olmakla beraber bu sefer kaydedilmiş kurbanların sayısı şimdiden bini aşmıştır. Yaralanmışlarla evsiz barksız kalanlarınınsa bu sayıdan çok daha kat kat fazla olacaktır.

Öyle görünüyor ki, senede bir, onbeş kere insan elinin olmaya karşılık bir acir içindeyiz. Tabiat felâketleri bunların başında gelir. Bir fırtına, bir tufan, bir kar fişisi, bir sıcak taşması, binlerce yıldanberi yıkıcı, öldürücü ve mahvedici kudretlerinden hemen hiç bir şey kaybetmemişlerdir. Yer sarsıntısı da bunlardan biri, belki birincisidir. Binlerce insanın bugün yardığı ilerî merhale, bir yer sarsıntısını önceden haber almağa, hele önlemeğe yetmekten hemen çok uzak bulunuyor. Gününün bekleyişi boşuna ölçen. Zihnî yıkılmanın aşılışını hesablıyan, üç bin seneye içinde kaç defa ay tutulmasının dolduğunu, sanırsınız varmıyor kadar dünyanın haber veren bir rasadhane, altımızdaki toprağın ellerindeki haberdarlığı. Bu, yün sarsıntısı mesabesinde sıcak sarsıntının derecesini ölçebiliyorum. O da şayed rasadhane yıkılmış, yahud sismograf yerinden fırlamasaydı!

Dört yıl içinde başımıza gelen bu felâketlerin ilk üçünde, Türk milleti, doğrudan doğruya sarsıntıya uğrayan yurt parçalarının kavga, kendi büyük varlığına büyük yürekten ve yakın bir ilgi gösterdi. Kudayun, sefkatli kucağını açarak sulmuşta kostüp kardeşler arasındaki yardımlaşma elinden gelen yardımı esirgemedi. İsmet Cihan Hariciden doğan felâketsizlik ser geçim şartlarının zağmen felâkete uğrayan bölgelerin maddî sıkıntılarını bütün millet hafifletmeğe can atlı.

Bugün harbin beşinci yılını yaşıyoruz. Dünya vaziyetinin azıcık nefeslesi olarak geçim şartları daha da ağırleşmiştir. Fırdön sırtındaki yük gittikçe ağırleşmektadır. Fakat ne de olsa, önceden bilinmesi herkes için imkânsız olan bu felâketleri ufak hasarında da, Türk milletinin, her zamanki taze alâkayı esirgemiyeceğine kaniiz.

NADİR NADİ

— Arkası Sahife 3, Sü. 4 te —

Düzce sokaklarından bir görünüş

Zelzele muntakasına gönderdiğimiz arkadaşımız dün akşam saat 17 de Bolaya varmıştır. Bolu ile her tarafın muvasalası kesilmiş olduğundan, arkadaşımız, sonrak Ankara ile mevzuî bir bir telefon hattından istifade etmiş ve aşağıda okuyacağımız malûmatı Ankara muhabirimize ait etti. meğe muvaffak olmuştur. Bu not, her Ankara muhabirinin tarafından dün geç telefonla verilmiştir.

Bolu 3 — Düzceden Bolaya kadar olan 40 kilometrelik yolu yedi saatte geçtik. Yollarda kar fırtınası hâlâ şiddetinden yüzünü bayar bir mevsimin hâlâ yaşıyoruz. Saat 17 de Bolaya varabildik. Daha şehre yaklaşmadan evvel, geçtiğimiz yol üzerinde gördüğümüz köylerin vaziyeti sonrasını hâlde idi. Çoluk çocuk, kadın, erkek çukurlerinin yerine silletine geçindikleri tahta parçalarından, sandıklardan kalaf yapmağa çalışıyor, zarın ve soğuğun tesirinden kısmen olsun kurtuşabilmek için başlarını sokacak bir kovuk

— Arkası Sahife 3, Sü. 1 de —

Rasadhane 15 yeni sarsıntı kaydetti

İstanbulda dün gece 12 de kuvvetli bir zelzele daha duyuldu

Kandilli Rasadhanesi evvelki 35 sarsıntıyı müteakib dün sabahleri akşama kadar 15 sarsıntı daha kaydetmiştir. Bunlardan dün sabahı saat 8.17 de vuku bulan sarsıntı oldukça kuvvetli hissedilmiştir. Dünkü sarsıntıların da merkezi üzerinde Düzce ve Gerede olduğu tesbit edilmiştir.

Dün gece saat 11 i 59 geçe zelzelelerde kuvvetli bir sarsıntı duyulmuştur.

Zelzeleden çökme tehlikesine uğryan binalar

Yıkılacaktır Kâzılı Arşıma ait beş ve altışalı ev zelzeleden çökme alâmeti göstermiştir. Ortaköyde Değirmen sokakta eski lokanta civarındaki üçüncü derecede tehlikeli görülmüştür. Bu binalar da tahliye edilmiştir.

İki saatte yapılan evler

Zelzele muntakasında kullanılmakta olan kurulması kolay olan telgrafhan

— Arkası Sahife 3, Sü. 4 te —

Üç Slav devleti

Almanyaya karşı cephe kuracaklarmış

M. Beneş, demokrat bir Polonya devleti yapacağız, diyor

Londra 3 (a.a.) — Ofi bildiriyor:

Slav memleketlerinin birleşmesi hakkında bir beyanname yayınlanmıştır. Çekoslovakya Cumhur Reisi Beneş tarafından kral edilen nutkun esaslı kısımları şunlardır:

«Müşterek plânımız ve Alman emperyalizmine karşı bir müddet siyasetî tatbik etmek üzere bize dost olan milletlerle demokratik bir Polonya meydana getirmek hususundaki arzumuz

— Arkası Sahife 3, Sü. 6 da —

Dün gece Mercanda büyük bir han yandı

Dün gece saat 21,30 te Mercanda Rıhtım yolunda Çavuşoğlu hanının üçüncü katında dokumacı Abdurrahmanı ve Süleymana ait iplikçi atelyesinden yangın çıkmış, İstanbul ve Beyoğlu itfaiyeleri derhal yangın yerine gelmiş olmalarına rağmen ilk zamanın yanmıştır. İtfaiyenin gayreti sayesinde alev diğer binalara sirayet etmemiştir. Yangın saat 24 te söndürülmüştür. Yangının sebebi hakkında tahkikat

— Arkası Sahife 3, Sü. 7 de —

Avustralya bize buğday vermek istiyor

Ankara 3 (Telefonla) — Avustralyadan hükümetimize müracaat edilerek mümkün şartlarla buğday verilmesi teklifinde bulunulmuştur. Hükümet muhtemel teklifini yapmıştır.

General Montgomery, ikinci cephe hazırlığını anlattı

Gl., «Muvaffak olamıyacağımızı zannetseydik bu teşebbüse girişmezdik» dedi

Müttefiklerin ikinci cephe yüksek kumanda heyetinin ilk resmî: Otomobilde: (Soldan sağa) Tedder, Eisenhower, Montgomery, ayakta duranlar: (Soldan sağa) Bradley, Ramsay, Leigh - Mallory Smith.

Yazısı 3 ncü sayfamızdadır

Estonyada savaş

Rus kuvvetleri dün Narva ırmağı kıyılarına ulaştılar

Sovyet tebliği, birinci ve ikinci Ukrayna cephelerinde 30 meskûn yerin geri alındığını bildiriyor

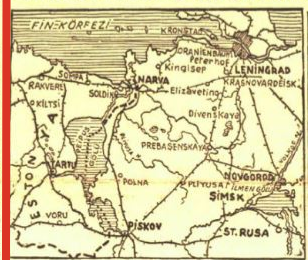

Estonyayı ve son harekâta sahne olan sahayı gösterir harita

Moskova 3 (a.a.) — Sovyet tebliği 3 şubat günü Narva istikametindeki kıtalarımız taarruzlarına devam ederek 30 meskûn yer almışlardır.

Lobyan cenub batı ve cenubundaki kıtalarımız düşmanın ehemmiyetli yollarına ve müstahkem mevkilerine kırmak bazı meskûn yerleri ve bu arada Rogatka demiryolu durağını almışlardır.

Novogrud batı ve cenub batısında kıtalarımız düşmanın mukavemetini kırdıktan ve kırat taarruzlarını püskürtükten sonra ilerlemeğe devamla rüfeseddid meskûn yerleri işgal etmişlerdir.

Novosokolniki batısında kuvvetlerimin taarruz devamla bazı meskûn yerleri ve bu arada Molyesokolniki şehrile Arbogo demiryolu durağını almışlardır.

İkinci Ukrayna cephesi kıtalarımız dünlerdenberi Kirovograd şimşeğine geçiş istikametinde taarruza geçmiş ve bilhassa Ukrayna cephesi kuvvetlerinin de Biyela Çerkov cenubunda doğu istikametinde taarruza devam ederek düşmanın kuvvetle tahkim edilmiş müdafaa hatlarını delmişler ve 5 gün süren ateşs-

— Arkası Sahife 3, Sü. 2 de —

Askerî vaziyet

Rus kış taarruzunun neticelerini tetkik

Yazan: Emekli General H. Emir Erkilet

Son Alman tebliği, Emen gölü ile Peipus gölü arasındaki Alman cephesinde vaziyetin sabit olduğunu bildiriyor. Bu, Narva ırmağı kıyılarında Almanların mukavemet hattının sağlam olduğunu göstermektedir. Bu hattın arkasında Alman kuvvetlerinin yeniden toplanmakta olduğu da bilinmektedir. Bu hattın önünde Estonyaya kadar geri atılmışlardır. Fakat bu hattın arkasında da Almanlar henüz en yüksek hızına varmak durakladıkları için, netîcelerini henüz etmek zamanı gelmemiştir. Bununla beraber, bildiklerimiz daha çok mahallî müfrezelerin ilerlemeleri hakkında olup, bu taarruzun hangi yönde, cenubda ve Kiyef hattında başlıyan ilk Rus kış taarruzunun tamamile sarsılma ihtimali ettiğini tahrar söyleyebiliriz.

Eğer Ruslar, Emen gölü ile Finlandiya körfezi arasındaki Alman cephesini yarabilirlerse, Finlandiya gölü arasında yani Kiyefden 1000 ve daha fazla Km. cenubda tamamile eyri bir yerde bu mukavemet hattının arkasındaki kuvvetleri Kiyef hattındaki ilk hücuta tamamile Dnyeper dirseği içindeki Alman ordularının gerilerine sürebilmeyecekleri

— Arkası Sahife 3, Sü. 1 de —

Valimizin izahatı

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar her ayın ilk perşembesinde gazete başmuharrir ve muhabirlerinin yaptığı mutaadeyi dün de tekrarlamış, matbuata izahatta bulunmuştur.

Sarı hastalıklarla mücadele

Geçen sene bu mevsimde bir ayda 100-200 kişiye rastlanan sarıhastalığına 10-12 günde ancak bir iki sivrisinek vak'a olmuştur. Yalnız çocuklar arasında kısmetik verdiğ. Bunun için de yapılmasî lâzım gelen tedbirler alınmaktadır.

Süt meselesi

Ankara Belediyesi sütün yalnız gö-

— Arkası Sahife 3, Sü. 7 de —

Ruslar, Finlere ültimatom mu verdiler?

Finlandiyaya 6 hafta içinde harbden vazgeçmesi bildirilmiş!

Stockholm 3 (a.a.) — Stockholmün diplomatik mahfillerinde edinilen bir şayıaya göre, Rusya, Finlandiyaya üzerinde bulunarak bu memleketin altı hafta içinde harbden vazgeçmesi ve buna yapmağa talebine bu hareketinin neticelerine katlanması lâzım geldiğini bildirmiştir. Stockholmdeki Fin mahfillerinde ihtiyatlarla bâlir bir ültimatom verdikleri ifâdesi edilmektedir.

Ruslarım Finlandiyanın 1940 senesinde dost hududlarını tecavüzkârı ve Rusya

— Arkası Sahife 3, Sü. 5 te —

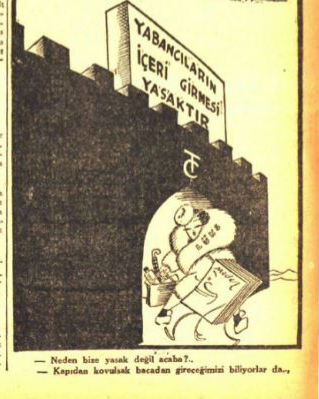

— Neden bize yasak değil acaba?..
— Kapıdan kovulsak bacadan gireceğimizi biliyorlar da..